

Oosterzele

natuurpunt

België – Belgique

P.B.

9860 OOSTERZELE 1

3/6374

P206434

**Driemaandelijke nieuwsbrief
Jaargang 19 nummer 1
januari - maart 2012**

Editoriaal

Alweer een jaartje voorbij. Natuurpunt Oosterzele kijkt tevreden terug. Naast de klassieke wandelingen en uitstappen, hebben we het voorbije jaar toch weer heel wat kunnen realiseren. Het project rond Steenuilen schoot uit de startblokken met het plaatsen van een eerste reeks nestkasten. En we hebben hierrond een geslaagde workshop opgezet op het schoolfeest van de Leefschool. Daarnaast werd de opvolging van de Kerkuil-nestkasten gestroomlijnd (2 broedgevallen) en werd ook verder gewerkt aan de inrichting van onze kerken voor vleermuizen. Ook ons natuurgebied Gondebeek werd weer iets groter dankzij de aankoop van een paar bijkomende percelen.

In dit nieuwe jaar willen we verderwerken op dit elan. We vinden het hierbij belangrijk ook jongeren bewust te maken en te betrekken bij natuurbeheer. Dit voorjaar bieden we daarom een lespakket rond nachtroofvogels aan aan de Oosterzeelse scholen. Reeds 2 scholen tekenden in.

Het is niet altijd makkelijk al deze activiteiten tot een goed einde te brengen met een handvol vrijwilligers. Daarom wil ik hier nog eens een warme oproep doen: Ben jij graag bezig rond en in de natuur? Organiseer je graag eens een activiteit of wil je hierbij (af en toe) helpen? Neem dan gerust contact op met één van onze bestuursleden en we kijken samen wat mogelijk is.

Tenslotte wil ik jullie graag van harte uitnodigen op onze winterwandeling met algemene vergadering op zondag 22 januari. Dit is dé gelegenheid om iedereen nog eens samen te brengen en met een hapje en drankje te klinken op 2012. Tot dan.

Mathieu

UIT HET NIEUWS	Een kort overzicht van het groot en klein (leuk en triest) natuurnieuws (NDS)
----------------	---

VBV krijgt twee weken om illegaal bos te verwijderen

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) krijgt van het Vlaams gewest twee weken de tijd om het recent illegaal aangeplante bos in Oudenaarde te verwijderen. Anders zal het bos op risico en kosten van de vereniging verwijderd worden. VBV hoopt dat het bos toch mag blijven en wil via overleg met Waterwegen en Zeekanaal tot een oplossing te komen.

Begin december plantten de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) en het Milieufront Omer Wattez (MOW) voor 1,5 hectare bos aan op terreinen van Waterwegen en Zeekanaal in Oudenaarde. Door op illegale wijze bos aan te planten, wou de organisatie aanklagen dat de Vlaamse overheid het voorbije jaar onvoldoende boscompensaties heeft gerealiseerd. De actie lokte onder meer boze reacties uit bij Waterwegen en Zeekanaal, burgemeester Marnic Demeulemeester en Vlaams minister Hilde Crevits.

Ook Boerenbondvoorzitter Piet Vanthemsche begreep niet waarom de actie hier en daar sympathiek werd gevonden. "Deze mensen passen dezelfde 'methode' toe als bij de raid op het aardappelveld in Wetteren", verklaarde Vanthemsche in Boer&Tuinder. "Moesten we allemaal zo redeneren, dan zou Vlaanderen veranderen in de Far West, waar het recht van de sympathiekste of de sterkste geldt." Hij uitte meteen ook de vrees dat dit nieuw illegaal bos op termijn als waardevol bestempeld zou worden, waarna alweer landbouwgrond zou worden aangesneden om het rooien ervan te compenseren.

Waterwegen en Zeekanaal eist nu dat het bos binnen de 14 dagen wordt verwijderd. "Zoniet zal het op ons risico en onze kosten verwijderd worden", luidt het bij het Milieufront Omer Wattez. Die reactie kwam er na de vraag van de vereniging voor een overleg. "Tot een gesprek willen ze blijkbaar niet komen", zegt de milieubeweging.

Maar volgens Bert De Somviele van VBV is er toch overleg met Waterwegen en Zeekanaal. "Dat overleg staat op stapel. We hopen nog tot een oplossing te komen. We zijn hier en daar afgeschilderd als groene guerillastrijders.

Maar het enige wat we met onze actie wilden aantonen, is dat er in Vlaanderen onvoldoende inspanningen gedaan worden voor bosuitbreiding", aldus De Somviele.

Vlaams parlements lid Elisabeth Meuleman (Groen!) is niet te spreken over de houding van Waterwegen en Zeekanaal. "Dit is gewoon grof", zegt ze. "De humorloze en zelfs intimiderende wijze waarop men reageert op een ludieke actie van jonge mensen die opkomen voor het algemeen belang, is ronduit ontluisterend", stelt Meuleman. Zij vindt ook dat minister Crevits moet optreden tegen de houding van W&Z.

Zaterdag 10 december vierde Natuurpunt samen met 1000 vrijwilligers, leden en sympathisanten haar 10-jarig bestaan in Gent. Een feest dat niet onopgemerkt voorbijging!

's Morgens openen we samen met Tom Balthazar, schepen van leefmilieu in Gent, in het Zuidpark de openluchttentoonstelling "[De Wereld Vertelt](#)", nog tot 5 januari te bezoeken daar.

In de namiddag konden onze vrijwilligers luisteren naar een boeiend debat met Ann Demeulemeester, algemeen secretaris van het ACW, Daniël Termont, burgemeester van Gent, Nathalie Bekx, trendwatcher en stichtend lid van Time4society vzw, Peter Wollaert ex-directeur Kauri het overlegplatform voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, Lieve Van der Borch: marketing directeur bij Weleda Benelux en Toon Bossuyt, CEO van Boss Paints, winnaar van o.m. De Klimop Award. Het debat werd in goede banen geleid door Ignace Schops, moderator, ondervoorzitter van Natuurpunt, en winnaar van verschillende internationale prijzen op het vlak van natuurbehoud.

Een pluspunt voor de natuur

In de vroege avond konden we dan genieten van de verjaardagsshow gepresenteerd door Saartje Vandendriessche. Hierin blikten we terug op de realisaties van 10 jaar Natuurpunt. Die Verdampte Spielerei, het zotste wandelorquest van Vlaanderen, bracht met "Ik hou van u" een sprankelende ode aan onze vrijwilligers. Chris Steenwegen, algemeen directeur van Natuurpunt, werd voorgesteld en bracht meteen een niet mis te verstane

boodschap mee voor het Vlaamse milieubeleid. Ook de **nieuwe baseline “een pluspunt voor de natuur”** en bijhorende campagnebeelden werden voorgesteld aan het grote publiek.

Niet enkel onze leden zagen dat het goed was. Ook Ingrid Lieten (vice-premier Vlaamse regering), Frieda Brepoels (europarlementslid NVA), Veli Yüksel (Vlaams volksvertegenwoordiger CD&V), Vera Dua (oud-minister voor Groen!), Wouter Van Besien (voorzitter Groen!), Björn Rzoska (ondervoorzitter Groen!), Wilfried Vandaele (Vlaams parlements lid voor NVA), Marleen Evenepoel (Administrateur-generaal ANB), Danny Jacobs (directeur Bond Beter Leefmilieu), Leo Clinckers (gedelegeerd bestuurder W&Z), Teo Wamps (Directeur beheer Natuurmonumenten), Bart Martens (voorzitter Commissie Leefmilieu) en vele van onze overige partners waren aanwezig op het feest. Vlaams minister-president Kris Peeters, minister Schauvliege en Europees Commissaris Janez Potocnik konden niet aanwezig zijn maar feliciteerden Natuurpunt in een videoboodschap.

INBO telt steeds minder broedvogels in landbouwgebied

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) telde broedvogelsoorten in Vlaanderen en stelde daarbij vast dat de afname van soorten die thuis zijn in landbouwgebied verder doorzet, terwijl dat in Europa stabiliseert. Soorten als Graspieper, Grutto, Patrijs, Veldleeuwerik, Kievit, Torenavalk en Ringmus nemen nog steeds (al dan niet significant) af. Grauwe Gors is al te zeldzaam geworden om mee te nemen in de trendvergelijking.

Trends in de broedvogelsoorten vormen een maat voor toe- of afname. Een trend zegt niets over het aantal broedparen van een soort, noch over de verspreiding, maar enkel over de evolutie van een hele populatie van die soort in Vlaanderen. De tellingen van INBO geven de resultaten weer voor een selectie van 92 vogelsoorten.

Voor vele aan landbouw gebonden soorten vond de grootste afname al decennia geleden plaats en is de trend momenteel aan het stabiliseren op een laag niveau. In Vlaanderen blijkt de afname zich nog verder door te zetten. Kraaiachtigen nemen daarentegen nog steeds toe. Zowel Ekster, Kauw, als Zwarte Kraai vertonen significant positieve trends. De trends onder de typische bossoorten wisselen sterk. De verschillende

spechtsoorten doen het bijvoorbeeld goed, terwijl het tegendeel waar is voor bijvoorbeeld Goudhaan, Nachtegaal en de mezensoort Matkop.

Vlaams grondgebied bestaat voor 11 procent uit bos

Een vierde (23%) van ons land is bedekt met bos, zo blijkt uit de bosindex van de FOD Economie. Vier vijfde van de bossen bevindt zich in Wallonië. Zowel in Vlaanderen als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is ongeveer een tiende van het grondgebied bedekt met bos (11%). In Vlaanderen bedraagt de totale bosoppervlakte 1.467 km².

De bosindex van de FOD Economie is gebaseerd op de toestand op 1 januari 2011. Aan de hand van regionale bosinventarissen en van kadastragegevens wordt de bosoppervlakte berekend. Bossen omvatten in deze becijfering boswegen, brandwegen, boomkwekerijen, en ongecultiveerde heiden en veengebieden.

Terwijl Vlaanderen 1.467 km² bos telt, is dat in het veel kleinere Brussels Gewest 18,5 km². In Wallonië gaat het om 5.533 km², wat neerkomt op een derde van de oppervlakte van dat gewest. De vijf bosrijkste gemeenten van het land zijn achtereenvolgens Martelange (2.515 ha bos, 85% van het grondgebied van deze gemeente), Vresse-sur-Semois (7.864 ha of 78%), Baelen (6.651 ha, 78%), Bouillon (11.351 ha, 76%) en Viroinval (8.957 ha, 74%).

Watermaal-Bosvoorde is de meest bosrijkste gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op landelijk vlak bekleedt ze de 23e plaats. Meer dan de helft van de oppervlakte is er bos, namelijk 772 ha, goed voor 60 procent van de totale oppervlakte. Ook Oudergem (334 ha of 37% van het totale grondgebied) en Ukkel (504 ha, 22%) zijn rijk aan groene longen.

In Vlaanderen weet de druivengemeente Hoeilaart zich het rijkst aan bos. Op nationaal vlak is ze 32e. De oppervlakte bos bedraagt er 1.142 ha, wat overeenkomt met 56 procent van de totale oppervlakte. Ook Zutendaal (1.731 ha of 54% van de totale oppervlakte van deze gemeente), As (1.083 ha, 49%), Oud-Heverlee (1.326 ha, 43%) en Meeuwen-Gruitrode (3.612 ha, 40%) bezitten flink wat bos.

**UITNODIGING
ALGEMENE VERGADERING
NATUURPUNT OOSTERZELE**

Zondag, 22 januari 2012

GC De Ganck, Moortsele

Aanvang: na de wandeling omstreeks 16u30

Agenda

- Korte bespreking jaarverslag
- Korte bespreking financieel verslag
- Verkiezing nieuwe bestuursleden
 - Vaststelling begroting
- Vaststelling werkingsprogramma
- Aanduiding stemgerechtigde leden voor de algemene vergadering van Natuurpunt vzw en voor specifieke verenigingen

Al onze leden hebben stemrecht en kunnen zich kandidaat stellen voor een bestuursfunctie!

Na de algemene vergadering is er tijd voor een drankje, een hapje en een gezellige babbel.

FIETSEN STEFAN
Balegemstraat 6
9860 Balegem
Tel/Fax 09/362/49/97

Open: Van Maandag tot vrijdag
9u tot 12u en van 14u tot 19u
Zaterdag van 9u tot 19u

WIJ HERSTELLEN ALLE MERKEN !!

Oproep doorgeven waardevolle bermen

Begin dit jaar gaat de milieudienst van onze gemeente van start met het opmaken van een bermbeheerplan. In een bermbeheerplan wordt het maaibeheer (tijdstip, frekventie, gebruikt materiaal) bepaald en vastgelegd. De meest waardevolle bermen krijgen hierbij een aangepast beheer. Zo wordt bij deze bijvoorbeeld het maaisel weggenomen om een verarming van de bodem en dus meer diversiteit te bekomen. Of wordt bijvoorbeeld gemaaid op een later tijdstip om de waardevolle flora de kans te geven zich uit te zaaien. Omdat het op korte termijn niet mogelijk is om alle bermen in Oosterzele te inventariseren, werd Natuurpunt oosterzele gepolst of we hieraan willen meewerken. Vandaar alvast deze oproep: Heb je weet van bermen met een waardevolle flora, geef dit dan door door straatnaam, huisnummer of ander referentiepunt naar ons door te sturen. Indien mogelijk kan je er ook bijvermelden welke specifieke planten er voorkomen. Wij zorgen er dan voor dat dit bij de gemeente terecht komt en hiermee rekening kan gehouden worden in het maaibeheer.

Soortenbescherming Vleermuis

In onze reeks “een jaar in het leven van een vleermuis” hierbij deel II ‘Winter’.

Tijdens de winterperiode staat de activiteit van vleermuizen op een zeer laag pitje. Dat mag gerust letterlijk genomen worden want omwille van voedselschaarste leven de vleermuizen uit onze gematigde streken in die periode noodgedwongen op een soort waakvlam: de winterslaap. Naarmate de herfst vordert begint de gemiddelde temperatuur stilaan te dalen waardoor ook het voedselaanbod van vleermuizen, namelijk insecten, sterk begint te slinken. De vleermuizen uit onze streken trekken dan niet naar het zuiden om deze periode van voedselschaarste te overbruggen maar gebruiken een speciale overlevingsstrategie: de winterslaap. Vanaf oktober/november, afhankelijk van de buitentemperatuur, zoeken de dieren hun winterverblijven op. Sommige soorten verhuizen af en toe eerst naar een tussenverblijf en vanaf de eerste koude vliegen ze dan naar de eigenlijke winterkwartieren. Dat doen ze zelfs bij temperaturen onder het vriespunt.

Tijdens de late herfst leggen vleermuizen een voorraad bruin vetweefsel aan waarbij ze 20 à 30% in gewicht toenemen. Met deze reserve zijn ze in staat om gedurende de wintermaanden in een soort spaarstand te leven.

Vleermuizen zijn 'heterotherme' dieren: door middel van een soort ingebouwde thermostaat kunnen ze zelf hun lichaamstemperatuur regelen. Lichaamswarmte genereren betekent energieverlies en bij de aanvang van de winterslaap begint hun stofwisseling te vertragen doordat hartslag- en ademhalingsfrequentie verminderen. Daardoor kan hun lichaamstemperatuur dalen tot 1 à 2°C boven de omgevingstemperatuur. De dieren bevinden zich dan in winterslaap, ook wel lethargische toestand genoemd.

Een Duitse zoöloog onderzocht de lethargie bij *Vale vleermuizen* en kwam tot volgende cijfers: in actieve toestand slaat het hart tot 880 keer per minuut tijdens de vlucht terwijl het ritme in rust tussen 250 en 450 keer per minuut ligt. Tijdens de winterslaap daalt de hartslag tot tien keer per minuut. De ademhaling gebeurt dan maar één keer per 60 à 90 minuten.

Daarbij daalt hun lichaamstemperatuur van 40°C tot iets boven de omgevingstemperatuur.

Door deze minimale lichaamsfuncties lijken de dieren eerder dood dan levend maar bij verstoring vertonen ze wel enkele reflexen. Het duurt trouwens tot een uur om terug wakker te worden.

Om het warmteverlies maximaal te beperken verkleinen ze ook hun lichaamsoppervlak door vleugels en staartvlieghuid dicht tegen het lichaam aan te drukken. *Grootoorvleermuizen* vouwen bijvoorbeeld om die reden ook hun enorme oren op, ze plooiën die dan onder hun voorpoten zoals op onderstaande figuur. Dit schijnt een effectieve bijkomende voorzorgsmaatregel te zijn om bevroeringsverschijnselen te voorkomen want het gebeurt niet zelden dat het oor van een vleermuis beschadigd raakt door vorst.

Figuur 1: Twee overwinterende Grootoren samen met een Franjestaart links. (foto: Pieter Blondé)

Een geschikte winterverblijfplaats moet aan volgende voorwaarden voldoen: een stabiele temperatuur tussen 2 à 10°C, tochtvrij, voldoende rust en duisternis en een hoge luchtvochtigheid tussen 80 à 100%. Deze hoge luchtvochtigheid is vooral nodig om hun vlieghuid te beschermen. Een maandenlang verblijf in een te droge omgeving zou resulteren in het uitdrogen van de vlieghuid met scheuren als gevolg. Daardoor zijn overwinterende dieren dikwijls gehuld in dauwdruppels die ze trouwens ook gebruiken als drinkwatervoorziening.

Vleermuizen houden hun winterslaap in mergelgroeven, forten, houtstapels, tunnels, spouwmuren en bvb ook in ijskelders zoals er zich een paar in Oosterzele bevinden en bunkers zoals de exemplaren van Bruggehoofd Gent.

Sommige soorten zoals *Rosse vleermuizen* overwinteren in holle bomen. Daarbij bestaat het gevaar dat bij het ondoordacht kappen van bomen in de winter de aanwezige dieren gedood worden. Verder zijn er ook meldingen van overwinterende *Grootoren* op kerkzolders.

Figuur 2: Overwinterende vleermuizen kan je terugvinden op de meest gekke plaatsen. (foto: Pieter Blondé)

Figuur 3: ingang van een ingerichte ijskelder. (foto: David Galens)

Bepaalde soorten doen de winterslaap solitair, andere soorten in groep en sommige zelfs gemengd met andere soorten zoals te zien is op de foto met de *Grootoren* en *Franjestaart*. Dan kruipen ze allemaal dicht bij elkaar: net zoals bij de jongen op de kraamkolonies is dit hier ook een vorm van sociale thermoregulatie. Ook de plek waar ze hangen verschilt van soort tot soort: *Hoefijzerneuzen* hangen altijd vrij aan het plafond, daarbij slaan ze hun vlieghuid om zich heen als een beschermend deken en sommige soorten kruipen dan weer uitsluitend in spleten waar ze overal lichaamscontact hebben. Nog andere soorten hangen zowel vrij of kruipen in nissen, schachten en spleten met een gunstig microklimaat. Voorbeelden daarvan zijn te zien op figuren 4 en 5.

De winterslaap duurt tot maart/april maar vleermuizen slapen niet aan één stuk door. Ze ontwaken een paar keer spontaan om een ander plekje op te zoeken, om wat te poetsen, dauwdruppels te drinken, te paren of gewoon om een stukje te eten en zo hun vetereserve wat aan te vullen.

Figuur 4: Winterslapende baardvleermuis hangt aan het plafond van een ijskelder. (foto Norbert Huys)

Figuur 5: Watervleermuis houdt z'n winterslaap veilig in een scheur. (foto: Norbert Huys)

Bijvoorbeeld *Grootoren*, echte specialisten in het struinen, fladderen dan rond in hun winterkwartier om overwinterende *Dagpauwogen* of andere insecten gewoon van de muur te plukken. De winterslaap verschilt natuurlijk ook van soort tot soort: zo houdt de *Ingekorven vleermuis* z'n wintertuk op vaste tijdstippen in een winterkwartier met een zeer stabiel klimaat en slaapt hij gedurende langere perioden. En dat maakt deze soort heel gevoelig voor verstoring. Andere soorten zoals de *Grootoren* zoeken minder beschutte plaatsen op met schommelende temperaturen en worden af en toe wakker. Ook *Dwergvleermuizen* durven op een warme winterdag wel eens buiten gaan jagen.

Bij het ontwaken worden vooral in hoog tempo bruine vetweefsels verbrand en verder wordt ook warmte geproduceerd door spiertrillingen die duidelijk zichtbaar zijn. Het kan tot zo'n 60 minuten duren alvorens een vleermuis terug zijn normale lichaamstemperatuur bereikt heeft. Vleermuizen

ontwaken ook als de omgevingstemperatuur hoger of lager wordt dan hun voorkeurstemperatuur want daardoor gaan ze teveel vetreserve verbruiken. Daarbij zoeken ze dan terug een plekje op met een gunstig microklimaat.

De duur van de wakkere perioden wordt tot een minimum beperkt omdat hun energieverbruik dan heel hoog ligt. Winterslapende vleermuizen zijn heel kwetsbaar, hun reserve is berekend op enkele malen wakker worden en elke onnodige verstoring kost extra energie. Zo is de impact van zware verstoring op *Grootoren* ooit eens onderzocht en toen bleek dat zoiets al vlug zes à zeven dagen vetreserve per keer kan kosten. Een paar keer verstoord worden kan dus het verschil op leven en dood betekenen. Die verstoring wordt vooral veroorzaakt door temperatuurstijging (lichaamswarmte van mensen), licht, geluid en aanrakingen. Hoe minder vetreserve, hoe lager hun lichaamstemperatuur en dus hoe langer het duurt om terug te ontwaken.

Een vleermuis met te weinig vetreserves heeft onvoldoende energie om nog wakker te worden en is dus ten dode opgeschreven. Vandaar het nut van de inrichting van zulke winterverblijfplaatsen: naast het creëren van een gunstig en stabiel microklimaat wordt door het afsluiten van zo'n object ook de nodige rust gegarandeerd. Het betreden van zulke plaatsen is trouwens niet zelden zonder risico. Naast de vleermuizen zelf zijn ook hun overwinteringplaatsen wettelijk beschermd, net zoals al hun andere vaste verblijfplaatsen. Deze bescherming blijft trouwens ook gelden op tijdstippen dat er geen dieren aanwezig zijn. Helaas hebben deze winterobjecten soms te lijden onder vandalisme en ander ongewenst bezoek, met alle versturende gevolgen van dien voor de winterslapende dieren. Enkel de Vleermuizenwerkgroep heeft de toelating om deze winterobjecten in het kader van een jaarlijkse wintertelling te bezoeken en dit gebeurt uiteraard met de nodige kennis van zaken om verstoring te vermijden. Deze jaarlijkse telgegevens zijn heel belangrijk om de evolutie van de soorten op te volgen.

Figuur 6: ijskelderdeur met een bordje van de toenmalige BNVR. (foto: David galens)

Vleermuizen zijn trouwens echte specialisten op vlak van energiebeheer: ook in de warme jaargetijden passen ze een soort kleine versie van de winterslaap toe, ook wel 'torpor' genoemd'. Bij koel weer houden ze dan hun temperatuur onder de 20°C zodat ze zuinig omspringen met hun energie. Vooraleer ze kunnen uitvliegen moeten ze dan eerst terug op temperatuur komen, net zoals bij het ontwaken uit hun winterslaap.

David Galens, David.Galens@skynet.be

Bronnen:

Limpens H., Mostert K., Bongers W., 1997. KNNV Uitgeverij, Utrecht
Atlas van de Nederlandse vleermuizen

Schober W., Grimmberger E., 2001.
Tirion Uitgevers BV, Baarn

Gids van de vleermuizen van Europa, Swift S., 1998., T & AD Poyser Ltd,
London Long

Gebhard J., 1985. Ligue Suisse pour la protection de la nature, Basel.
Nos Chauves-Souris

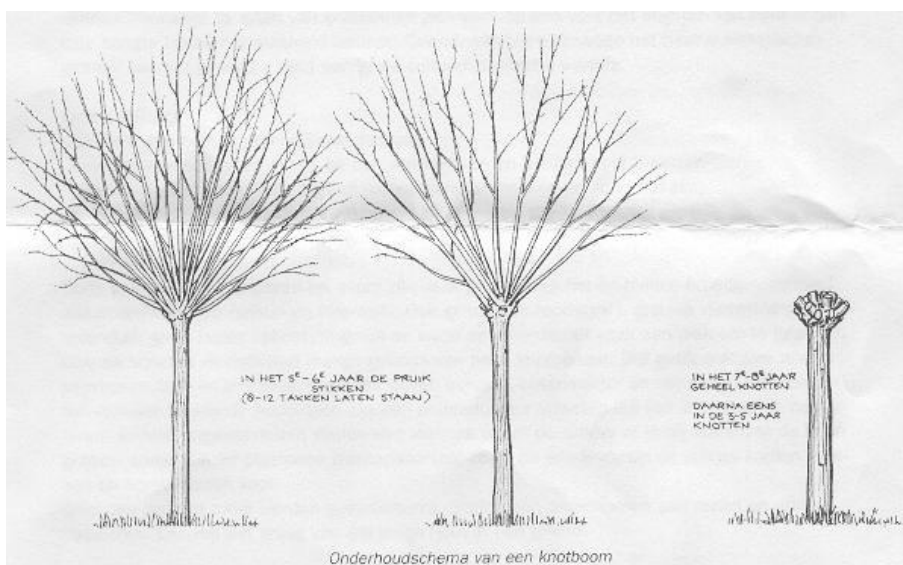

NATUURGEBIED GONDEBEEK (JLE)	In deze rubriek berichten we over het natuurgebied van Natuurpunt Oosterzele in Landskouter.
---	---

Uw giften om onze plannen verder uit te werken blijven hartelijk welkom, waarvoor onze dank. Elke gift, hoe klein ook, is welkom op rekening nr. 293-0212075-88 met vermelding “6666 - Landskouter - Gondebeek”. Voor giften vanaf 30 euro krijgt u een fiscaal attest.

Dag van de Natuur - werkdag Gondebeek (19 november)

Een ganse dag noeste arbeid zorgde ervoor dat een 3-tal percelen van ons natuurgebied weer picobello in orde gezet werden. Met behulp van enkele bosmaaiers werd de pitrus gemaaid en met motocultuur en kar afgevoerd. De knotwilgen die de vorige jaren geknot werden, werden nu “gestikt”. Dit is een techniek waarbij slecht een handvol nieuwe uitlopers overgehouden worden en de rest er van tussen gehaald wordt. Dit vergemakkelijkt dan het knotten binnen enkele jaren (zie ook <http://meerskant.org/knotbomen.htm>). Ook het meidoorn-haagje tussen de knotbomen werd teruggezet. En natuurlijk was er weer lekkere soep en een stevige boterham voorzien. Bedankt aan alle helpers om er een mooie en nuttige dag van te maken.

Komende activiteiten:

Winterwandeling en Algemene vergadering

Zondag, 22 januari 2012

We hadden het in het editoriaal reeds over onze officieuze nieuwjaarsdrink. Voor deze gelegenheid huurden we het erfgoedhuis in Moortsele af van waaruit we eerst een mooie winterse wandeling maken. Daarna houden we een korte informele vergadering waarop we terugblikken op 2011 en plannen maken voor het nieuwe jaar. Iedereen die frisse ideeën heeft of wil meehelpen bij NPO is bij deze uitgenodigd. We sluiten af met een drankje en een hapje op het nieuwe jaar.

Om een inschatting te kunnen maken van spijs en drank vragen we uitdrukkelijk om op voorhand (ten laatste tegen 20 januari) in te schrijven bij Mathieu (09 - 231 74 95 of mathieu@natuurpuntoosterzele.be)

Meebrengen: voor de wandeling stevige schoenen of laarzen

WINTERVOGELWANDELING IN DE PROSPER- EN DOELPOLDER

Zondag 12 februari 2012

Een wandeling door de weidse polders om ganzen en andere wintervogels te spotten.

Afspraak: 12h markt Scheldewindeke (carpooling) of rechtstreeks rond 13h aan de infokeet Hertog Prosperstraat 8A in Kieldrecht.

Eventueel pic-nic meebrengen.

Stevige stapschoenen, verrekijker en warme kledij.

Meer info: Jean-Luc Eggermont, 0477/930 325.

Personen die geen verrekijker hebben kunnen mij op voorhand een seintje geven op 0477/930 325.

WANDELING DENDERVALLEI NINOVE

Zondag 18 maart 2012

Natuurpunt Oosterzele nodigt jullie graag uit op een landschapswandeling doorheen een meersengebied langs de Dender. Langsheen de stadsrand van Aalst voeren we jullie mee doorheen een afwisseling van open natte weilanden en beboste struwelen, hoge en lage plantengroei en natuurlijke poelen. Een oase van rust voor allerlei dieren die de voorkeur geven aan een verscheidenheid van biotopen. Onderweg bemerk je nog sporen van intensieve landbouw en populierenaanplanten, stille getuigen van de verloren gegane luciferindustrie.

Afspraak: 14h markt Scheldewindeke (carpooling) of terplaatse Café Zwarte
flesch, Shuitstraat 16, Pollare.
Stevige stapschoenen en of laarzen.

Meer info: Jean-Luc Eggermont, 0477/930 325.

... en een terugblik op de voorbije activiteiten:

HERTEBURL WEEKEND (Tekst Janne Schacht, foto's Regina Van Landuyt)

Als in een sprookjesverhaal brandde de haard reeds toen we op de deur van de gîte klopten. De vroege vogels hadden het huisje al voorverwarmd in afwachting van de komst van de anderen. Met z'n elven zouden we hier dit weekend doorbrengen. Allen enkele uren gereisd tot in Cugnon om een weekend lang de bossen in te trekken, op zoek naar herten.

Het beloofde een prachtig, zonnig weekend te worden maar die mooie voorspellingen leken op deze koele avond nog even veraf. Met een dampende kom thee in de handen luisterden we naar Thierry, onze gids, die ons uitlegde hoe het weekend er min of meer zou uitzien. We zouden de volgende ochtend reeds vroeg het geburl van de herten gaan opzoeken dus kropen we allen snel onder de wol.

Terwijl buiten de zon opkwam en de ochtend het bos in mist hulde kwam de gîte langzaam maar zeker terug tot leven. Na een heerlijke tas koffie en een ontbijt waren we vertrekkensklaar.

Goedgemutst en gecamoufleerd trokken we het bos in. Het duurde niet lang vooraleer een reetje ons pad kruiste en zigzaggend de heuvel naast ons opklom. Vanuit de vallei hoorden we het eerste geburl. Een oergeluid dat een kruising leek tussen het loeien van een koe, het grommen van een katachtig roofdier, het brullen van een prehistorisch wezen,...We hoorden een ander hert antwoorden en we bleven even luisteren naar deze "territoriumstrijd". Het burlen ging nog even door maar leek zich steeds verder te verwijderen. We besloten onze tocht verder te zetten.

Een klein everzwijntje liep gemoedelijk enkele meters voor ons uit. We merkten ook een afdruk van een dier op dat veel twijfel zaaide in de groep. Achteraf zou blijken dat het een wasbeer was die hier even voordien zijn spoor naliet.

We stapten tot de middag en genoten van de zomerse zon die ondertussen onze verwachtingen van het warme weekend ingelost had. Aangezien herten schemerdieren zijn en niet echt tuk zijn op dergelijke zonnige dagen hadden we er ons reeds bij neergelegd dat het zien van een hert niet voor nu zou zijn.

Aangekomen bij de gîte was binnen blijven geen optie. We dekten de tafel buiten in het groen en genoten met volle teugen van de wijn, de aperitiefhapjes en de heerlijke spaghetti.

Na een kleine siesta was er alweer wat ruimte voor taart en koffie, waar we van smulden tot we helemaal verzadigd waren. Nadien zetten we onze tocht terug richting bos.

Op een open plek waar we het eerste geburl hoorden, hielden we halt in de hoop dat de herten zich onze richting uit zouden begeven. Enkelen onder ons hadden daar al het geluk een hert doorheen het struikgewas te spotten. Jammer genoeg waren ze steeds veraf of al snel weer weg. Vol spanning wachtten we, maar de herten leken andere plannen te hebben. Het geluid zwakte af, de herten lieten zich niet zien...

Ondertussen was de nacht gevallen in het bos. De sterrenhemel boven ons was betoverend. Aangezien het nu niet langer schemerde, was ook het geburl niet meer te horen. Om een edelhert in zijn volle glorie te aanschouwen zouden we nog even geduld moeten hebben... We zetten onze tocht terug richting de auto's. Het was een waar avontuur om allen samen uit dit pikdonkere bos te geraken.

Terug aangekomen in de gîte genoten we na van de avond, dronken een glas en kropen op tijd in ons nest. We zouden de volgende ochtend immers om 6u vertrekken zodat we elke kans konden benutten om een hert te spotten...

6u 's ochtends...

Het was nog pikdonker. We parkeerden de auto's aan de rand van het bos. Het was er muisstil. Of toch niet... Uit het niets weerklonk geburl... We trokken het bos in en zochten daar een open plek. Het geburl kwam uit alle richtingen. De verrekijkers in de aanslag, de oren gespitst,...

Daar!

Een prachtig edelhert kwam uit de bossen en verdreef met veel lawaai een tweede hert dat zich te dicht bij hem waagde. Een prachtig schouwspel. Het leek erop dat ze gewacht hadden tot het laatste moment om zich aan ons te tonen maar het was vast en zeker het wachten waard. Wanneer beide herten uit ons zicht verdwenen waren bleef het geburl in het bos nog even doorgaan tot de zon langzaam maar zeker volledig opgekomen was. Het weekend werd afgerond met een schitterende wandeling door het bos, langs de Semois tot aan een terrasje waar we volop van de laatste zonnestralen en van dit leuk gezelschap genoten. Een goed einde van een fantastisch weekend!

NACHT VAN DE DUISTERNIS (MW)

De eerste oosterzeelse Nacht van de Duisternis werd een groot succes, toch zeker wat de opkomst betreft. Zo'n 150 man, groot en klein, namen deel aan deze nachtelijke wandeling. De duistere spannende verhalen van Don fabulist en de warme saxofoon-jazz van Ben Sluijs zorgden voor de gepaste omkadering. Aan het Aelmoesenijebos en aan de kerk van Landskouter gaf NPO een beetje uitleg over onze inheemse nachtdieren aan de hand van enkele geluidsfragmenten. Er werd nagepraat bij warme soep en chocomelk en boterhammen in het GC het Ijzeren hekken. Een geslaagde activiteit, enkel een beetje jammer dat de wandeling toch vaak langs grote wegen

diende te gaan (bij gebrek aan trage wegen) en dat het niet mogelijk bleek de openbare verlichting te doven, hetgeen toch zou moeten bij een activiteit die bedoeld is te sensibiliseren rond lichthinder en energiebesparing.

BOSWANDELING EN BEZOEK KRUIDENTUIN BLAUW KASTEEL (SAMEN MET VELT LAND VAN RHODE) (MW)

Omdat ons gedachtengoed en onze doelstellingen nauw aansluiten, trachten we elk jaar wel een activiteit samen met Velt (Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze) te organiseren. Dit jaar brachten we samen een bezoek aan de moestuin en het bos van het biologisch groenteteelt-bedrijf het Blauw Kasteel in Scheldewindeke. Zo'n 50-tal geïnteresseerden

werden door Sylvie Decoster professioneel door het meer dan 20 ha groot domein geidst. Initieel was het de bedoeling de wandeling op te hangen aan het thema kruiden (zowel in de kruidentuin als in het bos), maar aangezien er op het laatste moment een andere gids diende gezocht te worden, werd de klemtoon wat verschoven. Sylvie kweet haar taak als invaller echter met verve, te horen aan de vele positieve reacties achteraf.

FILMAVOND (JLE)

Knotsgekke film die het verhaal van de "rivaliteit" tussen de Frans-Belgische douane met de nodige humor op ons losliet...
Dialogen en scenes die de tranen over de wangen deed rollen...

Een gezellige avond met pot en pint en een kleine groep vrienden...

AVONDWANDELING IN OUDENAARDE (NDS)

In 2010 kon de wandeling niet plaatsvinden omdat koning winter heer en meester was. Uitstel is geen afstel, en de wandeling werd geboekt voor december 2011. Toen konden we eerder van een herfstweer spreken. In alle geval heeft gids Anne Puissant ons héle mooie hoekjes van deze charmante stad getoond, te beginnen met het prachtige stadhuis en aanpalende lakenhalle. Daar herbergt de stad waardevolle middeleeuwse wandtapijten en zilverwerk. Vervolgens kregen we ook een duidelijke uitleg over de St. Walburgakerk, de stadsbibliotheek, het begijnhof en abdissenhuis, etc.

Oudenaarde bezit een rijke geschiedenis, mede door zijn gunstige ligging richting Frankrijk, en uiteraard ook door de Schelde. Uitstekende gidsbeurt gekregen, daar was iedereen het over eens.

Na twee uur geschiedenis en cultuur was het tijd om de beentjes onder tafel te steken. Italiaans eten in restaurant Arcobaleno, lekker en gezellig.

DE MEIBOOM
bvba bouwonderneming

jef wynants
Aslmoezenijesstraat 1
9860 Landskouter

Tel 09 362 72 47
Gsm 0475 71 41 61
Fax 09 362 29 94
BTW BE 431.511.626
E-mail de.meiboom@pandora.be

BNP PARIBAS

FORTIS

Piet Van der Veken

Stationsstraat 11
9860 Oosterzele (Scheldewindeke)

Tel: 09 363 84 90

Fax: 09 362 11 08

E-mail: scheldewindeke@bnpparibasfortis.com

INTER@CTIEF	Heb je mooie (natuur)foto's uit eigen tuin of van op vakantie, tips of reacties op artikels uit de nieuwsbrief en zoekertjes of aankondigingen van evenementen die verband houden met milieu of natuur, e-mail ze naar: redactie@natuurpuntoosterzele.be
-------------	---

Hieronder een foto van Roel Verleyen, een beeld uit zijn eigen tuin, Houtemstraat in Oosterzele.

“Het betreft een beeld van een mannetje GOUDHAAN ('goudhaantje' *Regulus Regulus*). Dit is het allerkleinste vogeltje van Europa.

Reeds het tweede jaar vertoefde een koppeltje in onze tuin.

Dit kleine vogeltje is zeer beweeglijk, zit geen fractie van een seconde stil! Met geduld en meerdere dagen meerdere opnames maken is het mij gelukt toch een behoorlijk beeld vast te leggen van de kleine schavuit met helder oranje kuifveren.”

Verder ontvingen we ook nog volgende reactie van Ignace De Vloed (Houte, Balegem):

“Op de bres voor groene pareltjes in Balegem!

Op de website van de gemeente Oosterzele kan men een PDF document downloaden over het ruimtelijk structuurplan van de gemeente (Architectenbureau Van Acker & Partners - afdeling ruimtelijke ordening). In het informatieve luik heb ik onderstaand gegeven er uitgelicht:

Populierenbos aan Berg (Broek - Verlee - Balegem):

Het volledige bos is ongeveer 4ha groot. Er zijn geen bijzondere natuurwaarden aanwezig en de populierenaanplant is ernstig aangetast door roest. Weinig ondergroei. Dit bos komt in aanmerking voor een meer gevarieerd speelbos.

Het bos en zijn directe omgeving is voor mij, en dit in tegenstelling met wat hierboven werd geciteerd, op floristisch vlak een van de meest interessante sites in Balegem. Het bos zelf heeft qua biodiversiteit niet zoveel te bieden (hoewel het breedbladige wespenorchis, het zeldzamere gevlekte longkruid en sneeuwkllokje herbergt!) doch in de directe omgeving bloeien er enkele plantensoorten die in het Vlaamse landsgedeelte sterk achteruitgaan en als (zeer) kwetsbaar staan genoteerd.

Mijn bedoeling is dan ook om - aangezien er mogelijk een grotere recreatiedruk kan ontstaan in de toekomst - de aandacht te vestigen op het behoud van enkele microbiotopen die aanleunen aan dit populierenbos. Ook kan mogelijks - gezien de ouderdom en de gezondheidstoestand van de bomen - wel eens overgegaan worden tot het (deels) rooien van dit bosbestand in de toekomst.

De Zuidwestkant van het bos zoomt aan een aarden weg. De talud is een loodrechte wand van ongeveer 2 meter. Gezien de zonnige ligging en het zanderig substraat is er hier een sterke kruidenlaag aanwezig. Ook herbergt de wand een niet onbelangrijke kolonie van de **grijze zandbij**. Een interessant gegeven zeker in tijden waar de wilde bijen het moeilijk hebben. De topsoort die zelfs lichtjes uitbreidt is de **Grote Tijm** (*Thymus pulegioides*) die in Oost-Vlaanderen amper op een twintigtal plaatsen voorkomt, in heel Vlaanderen achteruit gaat en gecatalogeerd staat als

‘kwetsbaar’. De **Gewone Agrimonie** (*Agrimonia eupatoria*) profiteert hier ook mee van de kalkrijke zandbodem (negatieve trend in Vlaanderen) en is tevens een indicator van soortenrijke kruidenvegetaties. Het **Rapunzelklokje** (*Campanula rapunculus*), is her en der verspreid in Oosterzele en is ook hier vertegenwoordigd langs het weggetje en de onmiddellijke omgeving (Broek). De kruidenvegetatie herbergt verder nog wilde margriet, knoopkruid, gevleugeld hertshooi, wilde peen, dagkoekoeksbloem, grote muur, vlasbekje,...

Aan de zuidkant van het bosje loopt een kasseiwegje over de heuvel dat dan verder een grintweg wordt. Langs deze weg bloeit in het voorjaar het eerder vermeld **Gevlekt Longkruid** (*Pulmonaria officinalis*) - dat bepaald zeldzaam is in Vlaanderen - in gezelschap van het **Sneeuwlokje** (*Galanthus nivalis*). Verderop vinden we dan enkele struikjes van de Beemdkroon (*Knautia arvensis*) die op vele plaatsen in Vlaanderen - wederom - al verdwenen is. Ook het IJzerhard (*Verbena officinalis*) duikt hier onregelmatig op door de jaren heen.

Wij zullen dus moeten waakzaam blijven dat de zoomvegetaties rond dit toekomstig speelbos gevrijwaard blijven van al te veel recreatiedruk. Vooral voor de Grote Tijn moeten we hier - het klinkt misschien wel wat gewichtig ...- beschermend optreden! Of is het misschien raadzaam nu al eens deze floristische mededeling aan de betrokken partijen door te spelen?”

Reactie van het bestuur van Natuurpunt:

Natuurpunt ondersteunt zeker de zoektocht van het gemeentebestuur naar een geschikt speelbos voor de jeugd, maar heeft er altijd (onder andere in de Mina-raad) op gewezen dat dit niet ten koste mag gaan van de nog schaarse natuurwaarden in onze gemeente. Wat betreft het populierenbos aan Berg is destijds (bij het opmaken van het ruimtelijk structuurplan) reeds gewezen op de daar aanwezige waardevolle berm. Bovendien lijkt ons dit bos ons ook weinig interessant als speelbos omdat het weinig centraal ligt (en dus slecht bereikbaar voor bijvoorbeeld jeugdbewegingen) en het ons bovendien ook niet plezierig lijkt om in te spelen (opgaande populieren met weinig ondergroei).

Voor zover wij weten is dit bos echter slechts één van de mogelijke locaties voor een speelbos en is het dus nog verre van zeker dat het ooit zo ver komt.

Lid worden van Natuurpunt

Help de natuur in Vlaanderen.

Word met het ganse gezin lid van Natuurpunt.

Het jaarlijkse lidmaatschap per gezin bedraagt 24,00 euro.

Wat krijg ik als lid van Natuurpunt (in 2011)?

- * Op de website vind je onder meer [80 downloadbare wandel- en fietskaarten](#), stuk voor stuk suggesties voor een onvergetelijke daguitstap in onze natuurgebieden. Deze plannetjes zijn enkel toegankelijk voor onze leden. [Trek de natuur in!](#)
- * Vier maal per jaar het kleurrijke ledentijdschrift [Natuur.blad](#).
- * De mogelijkheid om een abonnement te nemen op Natuur.focus, het kwartaalmagazine voor natuurstudie en natuurbeheer of Natuur.oriolus, hét tijdschrift voor de vogelliefhebber. (Een abonnement voor één van beide kost € 8,50. Voor de twee betaal je slechts € 14,50)
- * Word je lid van Natuurpunt Oosterzele, dan krijg je vier maal per jaar onze nieuwsbrief.
- * Een volledig aanbod van honderden [activiteiten](#) in gans Vlaanderen.
- * 10% korting in onze [Natuurpuntwinkel](#).

Hoe word ik lid?

- * Schrijf 24,00 € over op rekeningnummer 001-2270722-28 van Natuurpunt Oosterzele, St. Martensdries 14, 9860 Balegem met vermelding van 'nieuw lid' of vraag een overschrijvingsformulier of een domiciliëringsformulier aan via de website www.natuurpunt.be of bel op 015 - 29 72 50

natuurpunt Oosterzele

Bestuur

Voorzitter	Mathieu Wille	(MW)	09 231 74 95
Secretaris	Bart Van Delsen	(BVD)	0486 - 68 77 01
Penningmeester	Barbara Ooghe	(BO)	09 - 231 74 95
Redactie	Barbara Ooghe	(BO)	09 - 231 74 95
Reservatenwerking	Jean-Luc Eggermont	(JLE)	09 - 362 05 80
Beleidswerking	Pascale Steurbaut	(PS)	09 - 362 40 90
Inventarisatie	Jean-Luc Eggermont	(JLE)	09 - 362 05 80
Algemene werking	Marc De Geyter	(MDG)	09 - 362 01 01
	Nico De Smedt	(NDS)	0496 - 59 77 36
	Marc De Spiegeleer	(MDS)	0499 - 15 76 17

Natuurpunt Oosterzele
St. Martensdries 14, 9860 Balegem
Tel: 09 231 74 95
e-mail: bestuur@natuurpuntoosterzele.be

Redactie e-mail: redactie@natuurpuntoosterzele.be
Website: www.natuurpuntoosterzele.be

Activiteiten januari - februari - maart 2012

Januari				
Zondag	22/01	14u	Winterwandeling en algemene vergadering	GC De Ganck Moortsele
Februari				
Zondag	12/02	12u	Wintervogelwandeling	Markt Scheldewindeke
Maart				
Zondag	18/03	14u	Wandeling Dendervallei Ninove	Markt Scheldewindeke

Copy
discount

OPEN | maandag tot vrijdag | 08:30 - 18:30

PRINT • digitaal drukwerk • familiedrukwerk
presentaties • brochures • ledentijdschriften
folders • jaarverslagen • **KOPIE** • cursussen
eindwerken • zelfbediening • **AFWERKING**
lijmen • wire-o® • booklet • lamineren • boren
vouwen • microperforeren • snijden • rillen
GROOT FORMAAT • posterprint • plot • plan

Kortrijksepoortstraat 216
9000 Gent

Tel. 09 224 32 06
Fax 09 224 30 32

info@copydiscount.be
www.copydiscount.be

Biologische groenten en fruit

De Patisson

Uitgebreid seizoen gebonden gamma
aan betaalbare prijzen

thuisverkoop

• Houte 35 • Balegem •
tel & fax 09-362 42 97 •

Thuisverkoop: vrijdag van 15u30 tot 18u30
zaterdag van 9u tot 18u
doorlopend

Biogarantie label door blik controle

Bio - Protect
Bio - energiesystemen

°producten voor:

- * herstel en opbouw van lichaam en geest
- * vitaliseren/ontkalken van (leiding-)water
- * optimaliseren van land- tuinbouw
- * hulp in de alternatieve geneeskunde

Balegemstraat 9 9860 Balegem
rudy.vervaet@gmail.com

tel: 09/330.46.43.
www.bio-protect.be

*Tevens ook verdeler van Aloë Vera producten van Forever Living !!!
meer info zie: www.aloevera-produkten.be*